

IX. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1915. 22. szám

Budapest, május 30

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Mi lesz a tolvajból.

Írta: Székely Vladimír, budapesti kerületi kapitány.

A háború demokratikus intézmény. Nincs különbség, mikor a haza szólít. A társadalmi válaszfalak leomlanak és a düledező viskók lakója ép úgy siet oda, a hol most tombolva jár a harczi fürgeteg, mint a puha jólét embere.

A régi, szürke idők ellentétéből semmi... magasztos testvérisülésben olvad össze minden katona, minden harcos. Egy eszme, egy érzés tömör érczfallá, olvasztott össze minden emberatomot, a kiket születés, rang, hivatal vagy érdekellentétek harca máskor oly áthidalhatlan messzeségbe elsodort egymástól.

Mindnyájunknak el kell menni!... a sors, a kötelesség ezzel *egyenlővé* tett bennünket. A gazda ott hagyta zöldelő vetését, a munkás letette szerszámát, a hivatalnok búcsút mondott az iroda falainak s elárvultak a paloták is... mind megy oda, a hol pusztalásból fakad az alkotás, a halálból az élet és *harczolni kell, hogy beke legyen.*

Énekszóval, mámoros lelkesedéssel mennek-mendégélnek most is a mi erős, vitéz fiaink. Nézzük, nézzük őket, egy utolsó kézzorítás, még egy zsebkendőlobogtatás s csak aztán szabad lopva jönni egy-egy könnynek. De hamarosan letöröljük.

Hisz mindenki megy, mindenkinek, kinek még erős a karja és aczélos a lelke, el kell mennie.

Mindenki megy! Vajjon azok is, a kik *«ellenségeink»* voltak? A kik önmagukat számkivetették és konok rögzöttséggel a bűn, a züllés útjait járták. A falu rosszai, a városok *szokásos* bűnözői? Erős tagbaszakadt emberek, kik nyitva hordták a bicskát zsebükből, sötét alakok, kiknek szerszáma a feszítővas és álkulcs volt s fúrge tolvajok, kik a zsehből nézték ki a pénztárczát. Aztán a csavargók, tolonczok...

Kérdések ezek, melyek a rendőr s esendőr előtt önkéntelen felvetődnek. Majd tovább fűződik a gondolatmenet.

Ott a nagy tömegek harczi kavarodásában, melyet a fegyelmettség vaspántjaiban a kötelességtudás és becsület lelki rugói mozgatnak, milyen alakulásokon mennek át azok, a kiknek énjéből hiányzott mindez, kik erkölcsi vakággal megverve, botorkálva tévelyegtek

öztöneiknek, nyers szenvedélyeiknek odadobva?! Megjavul-e a bűnös, mikor a harc, a diadal ihlete megszallja őt is, vezeklő érzések szállják-e meg, mikor egyre a balál arczába néz?!

Még nem tudunk erre feleletet adni. Ezt is még a jövő burkolja be. De már vannak felemelő esetek, felbukkannak közbe megható dokumentumok, melyek mintha tanubizonyosságot akarnának arra tenni, hogy a *háború megjavít.*

A tenger viharában hányódó hajón mindenki megtanul imádkozni, a csaták fergetegében is megtisztulnak a lelkek, leválasztják róluk a salakot a halálos veszedelem percei.

Sok bűnös tért már vissza az irtózatok e tisztító tüzéből fogadalommal, hogy más ember lesz. Sebesült vitézek, becsülettel küzdött barcosok, a kik úgy vélik, hogy vezekeltek s joguk és alkalmuk is lesz a becsületben való megöszülésre.

Bekopogtak ide a rendőrséghez. Zsebtolvaj, betörő. Csak voltak, mert mellükön ott ékeskedett a vitézségi érem, a vaskereszt.

— Ne a régi szemmel nézzenek rám az urak! — mondotta az egyik, és azután a másik is — nem váltam senkinek sem szégyenére. Becsülettel harcoltam és ezt a keresztet becsülettel akarom tovább hordani. Most csak azért jöttem, hogy megkérjem az urakat, hogy majd akkor, ha a háborúnak vége lesz, és én visszatérek, segítsenek is hozzá a becsülethez és munkához...

Kezet szorítottunk velök. Elégülten, büszkén távoztak. Ezek már megjavultak: megjavította őket a háború, nemcsak nagy tettek, hanem nagy érzések fakasztója is.

És megint tovább fűzzük a gondolatmenetet. Egy egész külön kis társadalmat tesz ki ma már a szokásos bűnözők száma, melyben különösen a nagyvárosokban itt-ott szerves elemek is feltűnedeznek. Apacsok, jaszszok, Platenbruderek! A külvárosok sötét zugai, szűk sikátorai és lebujai bemzsegnek tőlök. Jönnek, mennek... szaporodnak, elfogynak. Hová tűnnek el? *Mi a tolvaj vége?*

Erről nincs statisztika. A bűnözéssel és annak alanyaival foglalkozó statisztikai megállapítások többnyire *oknyomozó* természetűek. A kriminál tudósok és a gyakorlati emberek az orvos módszerével dolgoznak. Dia-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadserég aszállító. a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, 11., Lánchíd-utca 5. — Gyártm.: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsapálása. — Árjegyzék minden hangszerről külön kúldetik.

gnózist állítanak fel, a hogy az orvos keresi a betegség forrását és fészket, ép úgy foglalkozunk mi is a bűnözés eredetével. Miből táplálkozik a bűn, melyek a társadalmi, gazdasági és erkölcsi okok, mik a bűn vétését szünetlenül sarjadjóvá teszik.

Miből és kiből lesz a tolvaj? Ebben fárad a tudomány és útmutatásai nyomán nőtt fel hatalmas mozgalommá a gyermekvédelem, a fiatalok bűnözőkkel való megkülönböztetett elbánás, melyben az állami törvényalkotások és segítő intézmények, a társadalom pedig főképp jótékonyági akciók útján veszik ki részüket. A csel kiragadni a fiatal nemzedékeket abból a környezetből és mindama befolyásolások köréből, melyek a züllésbe és bűnözésbe sodorják őket.

A figyelmű szemek és örködő tények tehát kettőzött-figyelmű arra felé fordulnak, a honnan *elindul a bűn*, ellenben bizonytalanságba fut minden, a hol *végződik a bűn*: a tolvaj megáll s visszafordul, elvegyülve ismét a társadalmi becsületes munkásai között, vagy tovább züllve lejjebb sodródik a lejőn, melynek végállomása többnyire a kórház, vagy a börtön.

A megtérő tolvaj! Vajjon hány százalék esik a javára? Nincs statisztikus, a ki erre feleletet adhatna. A becsületes emberekről nem vezetnek külön statisztikát. Elveszti tehát az ehhez való címet és jogot a megtérő tolvaj is. Legfeljebb a bűnyomozó hivatalbeli szólhat róla tapasztalatai nyomán. Az eredmény azonban nem vizsgálató. Nagyon-nagyon kevesen vannak azok között, a kik egyszer-kétszer, majd többször vétkeztek és kik egy kellő pillanatban oda tudnak dörögni magoknak az erkölcsi megállj-t. Pedig hány megrögzött bűnös van, a ki szívesen eldobná magától a multat s új életbe kezdene megtért, megbékült lélekkel, ha — lehetne.

Mert a társadalom jobban büntet, kevesebb felejt, mint a törvény betűje. A ki egyszer vétett ellene, nehezen tudja jóvátenni bűnét: a folt, akárhogy mossák, csak előtűnik, mert előtűntetik.

— Oh, bár lehetnék még egyszer becsületes ember!

Sokszor sóhajt fel így akárhány megrögzött bűnös a rendőrségen.

— Egy kis akarat hozzá segítheti: — válaszoljuk. A munkáskezet megbecsülik mindenütt.

— Nem így van az! Ha valahová beállít az ember, megkérdézik, hogy ki és honnan jött. És ha nem tudják meg mindjárt, hát kikezdi később. Kiveszik az ember szájából a becsülettel szerzett falatot s kilöki. Menjen lopni! És az ember lop, mert valamiről csak muszáj élni.

Nem mindig őszinte a hang az efféle önvallomásokban, sokszor csak nyegle szavalgatás az egész... de sok eset akad, a mikor magunk meggyőződhetünk arról, hogy így történt. Legkönnyebb a visszatérés még a

kezük munkájából élőknek, a napszámmal egyszer itt, máskor ott kereskedőknek. Az alanti proletársorsban lévőknél, a hogy a családfát nem kutatják, úgy a multat sem holygatják, ha csak az illető beállítás s viselkedése eleve fel nem kelti a gyanút. Hamar fátyol kerülhet tehát arra, a mi volt, ha az ipse is komolyan úgy akarja. A szellemi munkás azonban már az első ballépés után többnyire elveszett. Hihetetlen energia és erkölcsi erő kell ahhoz, hogy ismét felegyenesedjék. De hát ha mindez meg lett volna, meglenne benne, akkor az első ballépés tragikumáig sem jutott volna! Sodorja, viszi hát lefelé az ár, a kényszer, a mindjobban elhatalmasodó romlás.

A rendőri élet minduntalan találkozik ilyen szerencsétlenekkel. Egy razzia alkalmával valamely fiútos lebhujból a rendőrök egy züllött esavargó alakot hajtottak be. Dr. Cz. J.-nek mondotta ma át. Félig pityókos volt, rubája rongyos, arca, keze már napok óta nem láttak mosdóvizet. A rendőrök tehát szükségképen hitetlen arcot vágtak, mikor a esavargó doktor jurisnak mutatkozott be.

— Miga doktor? Ezzel a gunyával? Ne bolondozék... Később igazolták. Kiderült, hogy — igazat mondott.

Évekkel ezelőtt történt ugyanis, hogy dr. Cz., a ki akkoriban kezdő ügyvéd volt, egy görbe éjszakán a baccarat titkaiba avatkozott be. A dolog rosszul ment. Egy-kettőre eluszott néhány száz korona készpénze. Szerencsétlenségére a tárczájában volt ötezer korona, melyet egy nyert pör alkalmával felvett egyik kliense számára. A fiatal embert megszállotta a játékszenvedély ördöge s hozzá nyult az idegen pénzhez. Ott is hagyta a zöld asztalnál.

A pénzt, melyet másnap kellett volna átadni, nem tudta megszerezni, feljelentették és elítélték. Mikor a börtönből kikerült, senki sem akarta megismerni. Elfordultak tőle, a rabviselt embertől. Bujában az ivásnak adta magát és lezüllött fokról-fokra.

Hány ilyen tragédia játszódik le!

Ámbátor az élet nem mindig ilyen kegyetlen. A megtérni akaró bűnös nem talál mindig zárt ajtókra. A modern igazságszolgáltatás érzi, hogy a börtönviselt embernek az infamia révén sokszor keservesebb büntetés jut, mint a mennyi a megtorlás mértéke lehet és keres ennek ellensúlyozására módot. Idevág többek között a feltételes elítélés rendszere is. A büntetést nem hajtják végre. Az elítelt mehet háborítlanul. Ha megbecsüli magát, bizonyos idő elmultával elévül a büntetése. Ha azonban visszaesik, úgy a második büntetéssel együtt az első büntetést is el kell szenvednie.

Feltétlenül javító hatással van az a fiatal bűnösökre, kik sokszor könnyelműsügből, tudatlanságból vétének a büntető törvény ellen. A fiatal tolvaj egyáltalán még

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmarkosabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A bukovinai harezok színhelyéről. — Útcai látat Osernovitz főterén.

idomítható. Nehezebben megy az a meglelt koronál, vagy olyanál, a kinek már véérébe ment a bűn: szinte hivatást formálván a tolvajkodásból vagy szélhámoskodásból.

A klasszikus korok történetével egyik sem foglalkozott, az ő erkölcsi világuk azonban mégis ebben a spártai elvben domborodik ki.

— Lopni szabad, de rajta ne érjenek!

Ebben merül ki a professionatus tolvajok egész morálja.

Legfeljebb a véletlen, egy szerencsés pillanat vagy olyan esemény, mely megrázkódtatja lelki világukat, téríti egyiket-másikat vissza a jó útra: a megbánás, a becsületes életre való törekvésnek utjára.

Egy ilyen, határozottan megható eset játszódott le évekkel ezelőtt a budapesti főkapitányságon. Höse W. Náthán volt, egyike a legmegrögzöttebb besurranó tolvajoknak. Az öregot számtalanszor büntették, de Náthán csak visszaesett régi bajába.

Egy nap szomorúan állított be a rendőrségre.

— Ma amtól jöttem — kezdte — mielőtt bevisznek. A Rombach-utczában elloptam egy ház folyosójáról egy téli kabátot. Tessék lezárni.

— Az mindenesetre meglesz! — volt a válasz — de mi lette magát Náthán? Önként jön és hepanaszolja magát. Maga, a ki soha semmit elvből be nem vallott?

Náthán bánatosan nézett maga elé s szeméi megnedvesedtek.

— Vallok én ezentul. De nem lesz mit — folytatta — abbahagyom már a mesterséget. Nagy baj lett abból az elloptott kabátból. Meg vagyok én átkozva. Ma temettek el az unokámat.

— Az bizony baj. Nos és...? Mi összefüggésben van ez az elloptott kabáttal.

— Hát úgy, hogy én vagyok oka annak, hogy a kicsi fiú megbalt. Meg a kabát... Úgy bizony! A kicsike volt a gyönyörűségem.

Szülei ott laknak a Király-utczában s néha ellátogatam oda. Ámbátor a fiam sohasem szerette a szokásomat. Mikor a télikabátot betettem a zálogházba, a pénzen vettem a kicsinek ezukrot és meglátogattam. Harmadnap az apróság megbetegedett és meghalt. Skarlátban pusztult el.

— Még mindig nem értjük.

Kitérítve feküdt ott szép arcozskájával s nekem egyszerre eszembe jutott az az átkozott télikabát. A folyosó rácsára volt ráterítve, szemben pedig egy ajtó volt, azon vörös czédula:

Rugályos beteg

Rohantam a Rombach-utczába s megkérdeztem a ház mestert, miféle beteg van ott. Skarlátos! — mondta. Majd leszédültem. Én fertőztem meg a kicsikét. Én, én! Az öreg sirt.

— Zárjanak le! — mondotta zokogva. — Nincs az a büntetés, a mit meg nem érdemeltek. De soha, soha nem nyulok többet a máséhoz. Oh, szegény kis pöszim!

Ez egy fájdalomban vezeklő megtért volt. A kiben a szív, a jobb érzés megszólalt.

Vannak még más megtértek is. Megtérésükhöz azonban a léleknek semmi köze. Czinikusok, kik az észszel, az okossággal praktikusán háziasították össze megtérésüket. Ritka zsáner ez. Mert a tolvaj, a bűnöző természettrujzából rendszerint hiányzik az előrelátás. Máról holnapra él és élete folyásában gyakran váltakoznak paradicsomi idők és nyomoruságos koplalások. A pénz értékét nem ismeri. Nincs tehetsége hozzá, született bohém.

Ebül szerzett ebül vész! — mondja a magyar közmondás és ez a tolvaj szerzeményére is nagyon ráillik.

Akadnak azonban ebben a gárdában ölegén olyanok is, a kik az első percztől kezdve üzletnek, keresetnek bonyolítják le tolvajmesterségüket és takarékoskodva várnak jobb időkre, a mikor nyugalomba vonulva az okosság parancsai szerint igyekeznek elvegyülni gyűjtött tőkejükkel a tisztességes társadalom közé.

Az utazó zsebtolvajok leg öbbjének ez az álma, melynek üzleti izét igaz, hogy hazájukból: kies Galiciából már örökségképen hozták magukkal. Különösen a régi időkben, mikor a rendőrségek ébersége nem volt túlságos, akadtak komoly s köztisztességben sütköző még háziurak is, kiknek mulját nem volt tanácsos foszogatni.

Fehér hollók ezek! Mert a legtöbb tolvaj mégis csak a fekete varjak sorsára jut. Nyugtalan, kóbor természetűek nem engedni semmi révben megpihanni. A míg fiatal, bírja. De évek múltán meggyengül a szem, reszketnek a tagok, az öregség bágyadtsága és esüggetegsége nehezedik rá.

Ritka, hogy valamelyik hosszú életre vigye. Ha még annyira hozzáédződött volna, élete mégis a folytonos izgalmak sora. Szervezetét magsinyli a hörtönlevegő s azok a napok, melyeket szabadon tölt, lebujok büzhedt tanyáin folynak le. A család puha fészke ismeretlen előtte.

Így van az, hogy a tolvaj már átlag negyven-negyvenöt éves korában pusztul el. Azon túl élő tolvaj ritkábban akad a nagy városokban. A javarészt a fegyház, nyomor, nélkülözés pusztítja el, melyeket a dinom-danom napok nem tudnak ellensúlyozni.

Két ellenség leselkedik rá: az alkohol és a tüdővész. Az alkohol a barát képében jelentkezik. Abstinens tolvaj ügyeslőlván nincs. Az izgalmak megkövetelik a narkózist. A mámor elesítíja az aggodalmaktól, a rossz napok emléket s izgat, tüzel, a mire az ilyen hányódó, egyre veszedelmektől környékezett embernek szüksége van. Az alkoholista bűnözőknek ez a lélektani bálttere. Pálinkatebuj, tolongház, hörtön... így váltakoznak a végső stációk, míg végre a kórházi ágy végez az iszúkos

FRANKLIII-T

A bukovinai harcok színhelyéről. — Helyreállítás alatt levő fölrobbantott híd a Pruthon.

csavargóval, ki végül már elfelejtett lopni. Gyakran azonban elébe vág az ital munkájának a tüdővész. Jóval ötven százalékon túl a tüdővész, a börtönnek ez a speciális betegsége végez a tolvajvilággal.

A kiket pedig szerencsésjűk mégis megtart, azok, mikor a dér ráereszkedik a hajukra, legtöbb esetben visszavonulnak az aktív szerepléstől. A tolvajnak egy életöltő alatt beléje nevelt tulajdonságait azonban a tisztességnek mondott aggkor sem ölbeti ki.

Az öreg tolvajok a tanulni vágyó tolvajifjúság patronusainak csapnak fel. Tanítójukká lesznek s tapasztalataikkal ellátják a tapasztalatlanokat. Jó tanácsok készletben vannak náluk és legtöbbször ők a tervezők s szervezők, a kik az „eszmét” adják s nem egy sikerült tolvajlásnak értelmi szerzőit az „öregék” között kell keresnünk. Máskor viszont azonban az ilyen kiöregedett tolvajok mellékes szerepekkel elégszenek meg. Mint az egykori primás, ki végül a brácsát dolgozza. Kémlelésre, figyelésre használják az öregeket sokszor a fiatal tolvajok, főképen azonban jut szerep az öreg tolvajnak a tolvajmesterség legfontosabb ágánál: az ellopott tárgyak értékesítésénél. A vén tolvajból orgazda lesz, a ki kiválóan ért a lopottak pénzé tevésehez.

Avagy felcsap szállásadónak. Nála lakhatik mindenki, ki nem — tisztességes. Nem pontos fizetők ugyan az ilyenek, de legalább jó fizetők.

Állalános tapasztalat szerint egyébiránt a tolvajnok jobban bírják az évek számát, mint a férfitolvajok. Az ital s a kicsapongás nem rongja meg őket annyira, sőt akadnak már-már enyhén minősítve agg nők, a kik még mindig nem mondtak le az ifjú évek euyveskezéséről.

Valósággal mintatypusa volt ezeknek az örökifjú némbereknek egy E... L...né nevű utazó zsebtolvaj, a ki utóbbi időben a tiszteletreméltó nagymama szerepében dézsmálta meg a gondtalan utasok zsebeit.

Mindenekelőtt elegánsan öltözködött. Vele volt rendszerint egy szintén a legújabb divat szerint öltözött flajalembert. Az öreg asszony ideges, szórakozott volt, mint a ki bizony ritkán szokott utazni.

— Ugy-e fiam, majd hogy le nem késtünk! Tudod én mindig ilyen fürelmetlen vagyok, ha utazom. Nem való már nekem. Most is igazan csak a gyermekek kedvéért ültem fel.

— No de, hogy fognak az unokák örülni, ha meglátják a nagymamát. Hagyja el mama, lesz öröm!

Az öreg asszony boldogan mosolyog, s helyeslőn bólint a többi utas felé.

— Bár már ott is lennénk!

Vajjon ki nem találná bájosnak ezt a csevegést? És kinek jutna eszébe, hogy a nagymama életere mögött raffinált zsebtolvaj van? Az egyik utasnak, a másiknak is utközben eltűnt az órája, a pénztárcájaja. A „nagymamát” azonban senki sem merte meggyanusítani.

A nagymama, kit a 60-as években, mikor még sülde-

leány volt s lopott, megbotoztak — patronage, fiataloknak bírósága akkor még nem volt — most is valamelyik fogházban elmélkedik a multakról.

Így szerepelnek még késő öregségükben is az edzetek, a szívósak. De nagyon kevesen vannak. A legtöbb tolvaj időnek előtte esik össze, és ha előbb nem végez vele összeroppanó szervezete, annyi ereje marad legfeljebb, hogy alamizsnára tudja kitérni kezeit.

Ez a tolvaj rendes pályafutása. Elzúlik, elkallódik... megint újra feltünetedik. Börtön, tolonczház, zöld kocsi. Egyszerre aztán egyik-másiknak neve sokáig nem talál szerepelni a rendőrségi raporiton. Hová lett? Eltűnt, elpusztult... Gyásjelentés nincs róla.

A javíthatatlan.

Írta: Nyomozó.

Régi ismerősünket, Juraeska (Szokol) Istvánt illeti ez a nem éppen hízog jelző. Ez a fiatal ember — ug-látszik — notórius közártalmunak született. Még csak 22 éves, mégis igen viharos multa tekinthet vissza.

Már mint nagyon is kiskorú javító intézeti nevelésre volt utalva. Az intézetből háromizben szökött meg s mindenik szökése ideje alatt ujjabb-ujabb büncselekményeket, rendszeren betöréseket követett el. Ezekért természetesen büntetéseket is kapott, még pedig az elsőizben való egy évi javító intézeti nevelésen felül két izben hat-hat hónapi, harmadizben pedig nyolcz hónapi fogházat.

1909 évben, még nem volt egészen 18 éves, mikor ujból megszökött az intézetből. Ekkor már nem óhajtották, hogy többé visszatérjen, mert belátták, hogy teljesen javíthatatlan. Ő pedig felhasználván az olyanmire óhajtott szabadságot, közös kerületre lépett a Csendőrségi Lapok f. évi 9. számában, a „Kitiltottak” cz. közleniényben megnevezett Német Jóskával, a kivel együtt elérte a fővárosból való kitiltást, az azután szintén együtt elkövetelt 21 rendbeli betörésért pedig a négy és félévi fogházbüntetést.

Nevezettet még ez a hosszú tartamu büntetés sem javította meg. Sőt még hátrábbá és vakmerőbbé tette.

Mult év őszén ugyanis, mikor még fél éve volt hátra ebből a büntetésből, valami szembaj mint a gyalaj köz-kórházba utalták át, a hol napközben a kórház kertjében töltötte az időt. Már ekkor tervezgette, hogy ha

A bukovinai harcok színhelyéről. — Egy úgruűteg telefonfülkéje.

FRANKLIU-T

kiszabadul, újból folytatni fogja megszokott foglalkozását: a betöréseket. E czélból a kórház tejszállító cselédjét folyton biztatgatta, hogy szerezzen be neki alkulsokat, kalapácsot s vastagabb minőségű drótot, a melyből szintén betörésre alkalmas alkulsokat szándékozott készíteni. Mikor pedig mindezeket beszerezte, múlt évi szeptember hó 1-én megszökött a kórházból.

Ez a szökés maga is kellemtelenséget szerzett volna neki, de tetézte még ezt azzal, hogy hat betegtársának polgári rnbázátát mintegy 60—80 K. értékben, egy másiknak pedig 12 K. készpénzét ellopta. Azután egy csavargótól megvett 2 koronáért egy Gyuresik Mihály névre szóló cselédkönyvet s ekként nekikészülve, elindult Budapestre. Ide hozta a szíve abban a reményben, hogy itt akad leg hamarabb társakra, a kikkel együttesen folytathatja káros munkáját.

Mint hogy pedig a bosszu büntetés alatt nagyon meguntta magát és mert attól is tartott, hogy leg hamarabb a fővárosban vagy annak környékén fogják keresni, elhatározta, hogy előbb szétnéz egy kicsit ebben az akkor már háborús országban, hátha másutt is akad szerencséje a tervezett vállalkozáshoz. És ez a tervé csakugyan sikerült is.

Szökése után négy-öt nap múlva Miskolcra vetődött. Ott még aznap este kileste egy magános úr embernek a lakásából való távozását s feltörvén az őrizetlenül maradt lakást, 52 K. készpénzt s több mint 100 K. értékű ékszert és ruhaneműt magához véve, a legközelebbi vonattal elutazott Hatvan felé.

Óvatosságból azonban még Hatvan előtt egy kisebb állomáson leszállott a vonatról s mielőtt Hatvauba begyalogolt volna, a kórházból lopott ruhák egy részét eladta egy előtte ismeretlen embernek.

Hatvaiba szeptember 10-én este érkezett meg. Ottani kórháza közben még akkor este egy, a község alatti réten alvó ittas emberre akad, a kinek zsebéből — miután mást nem talált nála — az ezüst órát lopta el. Következő éjjel pedig egyik magános lakásba tört be s onnan 59 K. értékű férőruhát — ingeket, alsónadrágokat és felsőruhákat — lopott s azzal mindjárt kerekelt is oldott, mert tudta, hogy mint rendes lakással és foglalkozással nem bíró alkalmatlan idegen, hamarosan csendőrkézre kerül.

Eltől számítva, mintegy kétheti időre nyomaveszett Gyuresik Istvánnak, de nagyon valószínű — és ezt az alábbi esetben való nyomozás adataiból sejteni is lehet — hogy Rákosszentmihály és Czinkota községek környékén hozta meg magát s innen utazgatott be Budapestre, a hol a hozzá hasonló gondolkozású, de még nem eléggé vállalkozó szellemű Goldberger Izidorral még valamikor a gyűjtőfogházban kötött ismeretséget megújítván, ennek vezélése és útmutatása nyomán a magával hozott ékszereket és ruhaneműket az óbudai hegyek között egy alkalmas rejtekhelyen eldugta és innen hordták be részletenként a Teleki-térre értékesítés végett. Közben pedig újabb betöréseken törte a fejét, sőt egy Király-utcai

ékszerész-üzletbe való betörésre el is mentek, de ezt, miután az üzlet előtt polgáriőr állott, végre nem hajtbatták.

Múlt évi szeptember hó 28-án virradóra meggyilkolva és kirabolva találták a szomszédok Steiner Rozália 60 éves, rákosszentmihályi lakost, a ki — fia a harc-téren lévén — egyedül vezette koresma és szatócs-üzletét. A gyilkos — feledékenységből-e vagy talán valami megzavarta — áldozata mellett felejtette csontnyelű görbékését s a menyire a szomszédok bemondásából meglehetősen állapítani, magával vitt egy aranyórát láncz-czal, esetleg más ékszereket is és állítólag több száz korona készpénzt.

Vass István őrmester rákosszentmihályi őrsparancsnok értesülvén az esetről, mindjárt utána vetette magát a tettesnek, de napokig mindössze annyit tudott megállapítani, hogy a rablógyilkosság utáni napokban — szeptember végén — egy ismeretlen fiatal ember hozta meg magát a Czinkotai nagy itcaébe czimzett kültelki vendéglő istállójának a padlásán, a ki magát Gyuresik Mihálynak mutatva be, a kocsisokat, valószínűleg azért, hogy rokonszenvre bangolja őket maga iránt, kétízben is sonkával, sajttal, konyakkal és borral vendégelte meg. Pár nap múlva azonban nyomaveszett a bőkezű ismeretlenek.

Ebből a körülményből, valamint abból is következtetve, hogy a kocsisok által adott személyleírás teljesen meg egyezett az akkor már körözés alatt álló Juraeska István személyleírásával, valószínűnek látszott, hogy Gyuresik Mihály egy és ugyanazon egyén Juraeskával s hogy a tettes sem lehet más, csak ő. De miután a kocsisok közül senki sem tudott, vagy még inkább hihető, hogy nem akart nevezett felől bővebb felvilágosítást adni, az őrmester mindaddig nem tudta megtalálni nevezettet, míg egy újabb eset ismét rá nem terelte a figyelmet.

Október 3-án éjjel egy ismeretlen fiatal ember betört a Czinkota község határához tartozó Elmán-telepen Klingensfeld Adolf fuvaros és szatócs házába, abban a hitben, hogy senki sincs otthon. Tettes azonban nemcsak ebben, hanem a betörés helyében is tévedett, a mennyiben az épület elején egymás mellett levő konyha- és a padlásajtó közül tévedésből ez utóbbit választván, a lakás helyett a padlásra jutott, a hová a zajra felébradt tulajdonos szomszédjai segítségével beszoríttatván, elfogott és alapos helybenhagyás után a rákosfálvai rendőrszobára bekísírtetett.

A rendőrség a nevezettnél volt cselédkönyvből megállapította ugyan, hogy ő Gyuresik Mihály szamosi illetőségű cseléd, de mert tagadta, hogy lopási szándéka lett volna s azt állította, hogy az éjjeli hideg miatt akart a szerinte lakatlan gondolt épületben meghúzódni, hát minden további kérdés és intézkedés nélkül elbocsátotta.

Vass őrmester nyomozás közben értesült erről az esetről s miután a rendőrségnél azt állították, hogy Gyuresik a fővárosba távozott tőlük, addig kutatott a fővá-

rosi detektívek segítségével nevezett után, míg október 13-án a Teleki-téren, éppen mikor Goldbergerrel együtt egy csomag ruhaneműt akartak értékesíteni, elfoghatta. Ekkor derült ki, hogy csakugyan Juracska István rejtőzik a Gyuresik Mihály álnév alatt.

Goldberger Izidor mindjárt beismerte a Juracskaival való összeköttetését és elárulta a lopott holmik rejtekhelyét is, a honnan még jó csomó ruhanemű került elő, de ezek közt csupán egyetlen fejkendő volt csak, a melyre, mint a meggyilkolt Steiner Rozália tulajdonára, ennek szomszédjai raismerni véltek.

A háborus viszonyok következtében Vass őrmester egy hozzá beosztott népfelkelővel vezette a nyomozást. S miután Juracska kilétét részben a nevezett beismerése, részben a fővárosi rendőrségnél beszerzett adatok alapján teljesen tisztázta, leutazott vele Gyulára s ott megállapította az ottani károsok neveit és az okozott károk értékét, majd pedig, miután Juracska beismerte, hogy a birtokában talált ruhaneműek és ékszerek egyrészét Miskolcra és Hatvanba lopta, Gyuláról előbb Miskolcra, majd Hatvanba kísérte Juracska, hogy megmutattassa vele betörései színhelyét s beszerezhesse a károsok kilétére és a tőlök lopott holmik minőségére, mennyiségére és kárértékére vonatkozó adatokat.

Ez azonban csak a hatvani betörésre sikerült neki, mert az ugyanott megkárosított ittás ember kiléte, miután megkárosításáról panaszt sehohsem tett, nem volt megállapítható, a miskolczi káros pedig időközben ismeretlen helyre költözvén, tartózkodási helyét nem tudta a járőr kideríteni, így a kár értéke és a lopott holmik számára és minőségére nézve is azokat az adatokat kellett elfogadni, a miket Juracska bementett.

Nevezett ugyanis ezeket a cselekményeket önként beismerve, a rablógyilkosság elkövetését azonban konokul tagadta. Miután pedig a meggyilkolt Steiner Rozália harcztéren lévő fiának hollétét eleinte nem lehetett felderíteni, más ismerősök hiányában azt sem lehetett megállapítani, hogy a Juracska birtokában talált ékszerek és ruhaneműek között van-e még s ha igen milyenű és hány darab a rablógyilkosság folytán szerettek közül.

Vass őrmester ennél fogva, a mint visszaérkezett Rákosszentmihályra, letartóztatta Juracska, és a helyben elazállásolva levő tüzércsapattól kapott két tüzér katonára bízva a megbilincselést és a községi fogdába zárt legény őrizetét, a népfelkelővel tovább nyomozott a helybeli lakosok között, bátha sikerül még valakit kideríteni a ki a meggyilkolt nővel közelebbi ismeretségben volt s ekként újabb bizonyítékokat szerezhet a Juracska tettségének igazolására.

Mielőtt azonban ez a terve sikerült volna, értesítést kapott, hogy a megbilincselést Juracska a két tapasztalatlan tüzér figyelmét kiejátszva, míg azok a fogda előtt őrködtek, ő a fogda hátulján levő ablakon át kiszökött és elmenekült.

Vass őrmester erre a nyomozást abbahagyva, a szökő személyleírásának közlése mellett táviratozott min-

denfelé s a népfelkelővel maga is puhatólni kezdett utána, de miután napokig nem jött felőle semmi hír s ők sem tudtak közelebbi adatokat megállapítani, az addigi adatokat tényvázlatba foglalva, a bünjelekkel együtt beküldte a pestvidéki kir. ügyészséghez, ahol egyidejűleg kérte a körözés általánosítását is.

Juracska ez idő alatt megszabadítván magát a bilincsektől, Miskolcra felé menekült, miközben egy ékszerészüzletbe és egy magánlakásba is betört s állífolag Mezőlaborcz felé folytatta volna az utját, de a mádi őrök egy járőre a gyulai kórházból való szökése után kiadott körözvény alapján elfogta.

Nevezett a járőr előtt siketnemanak tetette magát s a hozzá intézett kérdésekre nem felelt, csak mutogatott, az őraparancsnökság azonban nem hagyta magát ezzel félrevezettetni, hanem a nevezettnél talált mintegy 72 koronányi készpénz és ékszerekről megállapítván, hogy az említett betörésekből való, bekísértett őt a szerencsi kir. járásbíróhoz.

Eleinte ott is adta a siketnémát Juracska, de később megjött a szava, a mikor is valódi nevét letagadta, Jancsik Imre katonaszökevénynek mondta magát, azt állítván, hogy Szerbiában volt a harcztéren és onnan szökött meg. És csak akkor ismerte be, hogy ő csakugyan Juracska István fogolyszökevény, mikor az előbbi állításának tisztázása végett születési és illetékességi helyének bementésére ismételtén felhivatván, újabb és újabb hazudozásai után azaz fenyegették meg, hogy átadják a katonai hatóságnak, a hol statáriális eljárás mellett föbelővés lesz a büntetése.

Erre aztán megoldódott a nyelve a még élnivágyó legénynek és beismerte nemcsak azt, hogy csakugyan ő a keresett fogolyszökevény, hanem azt is, hogy újabb a rákosszentmihályi őrök letartóztatása alól szökött meg.

Ez alapon aztán bekerült a pestvidéki kir. ügyészséghez, a hol a többek között a rablógyilkosság alapos gyanuja miatt is vád emeltetett ellene, bár az ez irányban folytatott nyomozás addig a már előbb beszerzett bizonyítékoknál több és határozottabb adatokat nem eredményezett.

Ezek hiánya miatt már-már úgy látszott, hogy el kell ejteni vele szemben a rablógyilkosság vádját, mikor vögre is sikerült megtudni, hogy a meggyilkolt Steiner Rozália katonája, mint súlyos sebesült, egyik bécsi kórházban van ápolás alatt.

A bíróság hamarosan oda küldte el a bünjelek közt őrzött fejkendőt s a Juracska-tól még ezenfelül bünjelként elkobzott ékszereket s miután a sebesült néhai anyja fejkendőjére és az ékszerek közt egy saját gyűrűjére raismerts miután időközben egyik fővárosi zálogházban is sikerült feltalálni olyan ruhadrabokat, a melyek ugyancsak ebből a rablógyilkosságból származóknak bizonyultak, — már az ez ideig összegyűjtött bizonyíték mellett is kilátás van rá, hogy Juracska István ezuffal — tul lévén a 20 éves koron — meg fog ismerkedni a

törvény szerinti büntetés súlyosabbjával; de jó ideig nyugodtak lehetnek tőle úgy a fővárosi rendőrség, mint a környékbeli csendőrsők legénysége is.

Azt azonban, hogy ő valaha megjavuljon, megrögzött-ségére való tekintettel, talán még remélni sem lehet.

KÉPEINKHEZ.

A bukovinai harcok színhelyéről.

Száles e világon, a hol csak ismerik a mostani világháború eredetét és eddigi lefolyását, mindenütt élénk érdeklődéssel kísérik annak a győzedelmes előnyomulásnak az eredményét, a mely a nyugat-galicziai orosz front áttörésének végső befejezéséeként napról-napra közeledik. Milliók koblében kél háláadó fohász a galicziái s az ezzel párhuzamosan haladó orosz-lengyelországi győzelmek nyomán, a melyek mind az osztrák-magyar és német szövetséges seregek előrehaladásáért szállnak az ég felé.

Az oly sokra tartott orosz hadsereg, az entente által oly fennen hangoztatott gőzhenger pedig, a melynek pusztító rohamait s minden kulturális baladást elgázoló törekvéseit a háború előtt és a háború kezdetén is még egészen másként képzelte el az angol-francia-orosz egyesült állambatalom, minden oldalról, északról, nyugatról és délről való szorongatásai között újból Bukovina felé fordul, hátha még egyszer szerencse kísérmé az ott megismételt erőlködéseit.

Hajh! pedig azóta, hogy sikerült ezt a pusztító siserahadatot onnan kitisztítani, egészen megújodott életet él Bukovina népe. Még élénk emlékezetükben van ugyan a hónapokig tartott közakuralom, de már könnyebben lélekzik mindenki, a ki azt átélte s nem nézi süggtegen a pusztulásnak most még mindenfelé látható nyomait, hanem igyekszik átalakítani, újjáalkotni mindazt, a miket a bábori kérelhetetlen vihára tönkretett és elsodort. Mozgalmas életet láthat a szemlélő az egész Bukovinában, de különösen a tartomány fővárosában, a képeink egyikén látható Csernoviczban. Ide gyűl mostanában az egész Bukovina népe, hogy a hosszú ideig panaszos, de egymást követő győzelmek felett most már lassanként örömteljessé érlelődő érzéseiket kicseréljék s együttesen örüljenek hős csapataink győzedelmes előnyomulásának.

Fenn Kolomea felett még szólnak az ágyúk az újabb betörésre igyekező ellenséggel szemben, — az ágyúüteg telefonfülkéjében ébren figyel, várja a parancsokat az ügyeleti tiszt, — a Pruth elpusztított hidja mellett még szükséghidon jár át a Csernoviczba törekvő bukovinai polgár, de már mindenki reményvel eltelve hajlja nyugalomra fejét, újabb veszteségektől, szenvedésektől nem fél senki Bukovina területén, meglátja mindenütt a helyreállításra, pótlásra és újjáalkotásra való törekvés biztató jele s ez egyuttal roményt nyújt arra is, hogy az oly sok szenvedést, siralmat és kárt okozó ellenségnek nem igen lesz még egyszer módjában, hogy seregének pusztító soraival újból elárasztassa Bukovina sokat szenvedett területét.

HIREK.

Egy járőr elleni orvtámadás. Szöcs Gyula, tartalékos honvéd szakaszvezető, volt csandór és Linka György népfőlkéből állott bánlaki őrsbeli járőr, május hó 15-én éjjel 12 órakor Tolvád községben haladva, Mer-

ezinacker Kristóf és Kapás Szabó János tolvádai földművesekkel találkozott, a kik ittás állapotukban a csandót zavarták. A járőr a földműveseket csendes hazamenetelre intette, mire azok szó nélkül eltávoztak. Mintegy negyedóra mulva, a járőr nevezettek felől jajveszékést és segélykiáltást hallott, mire azt gondolván, hogy az ittás embereket valaki megtámadta, gyorsan feljűk sietett. Mídon a járőr Merczinacker lakása olé ért, ez utóbbi egy 170 cm. hosszú és 19 cm. körmötetű okáczfadoronggal Szöcs szakaszvezetőt megtámadta és bal felső karján megütötte. A meglepődött Szöcs szakaszvezető Merczinackerre vetette magát, azt a földre teperte és a dorongot kezéből kicsavarta. Megállapított, hogy Merczinacker azért jajgatott, hogy Kapás Szabó Jánost odá csalja, a kivel összeveszett és a kit a doronggal el akart verni, de a sötétségben nem ismerte fel, hogy a járőrrel van dolga. Szöcs szakaszvezető sérülése könnyű.

Egy csandór ez. őrmester megtámadtatása. Tószegi János csandór ez. őrmester május hó 15-én Tenke község utcáján sétálgatva, este 10 óra 30 perczkor találkozott Laza Ambrus papmezővalányi lakossal, a ki kocsijával röviddel az előtt egy tenkei őrsbeli járőr olól, gyanus körülmények között megszökött. Tószegi őrmester nevezettet megállítani akarta, mire ez ostarával az őrmester felé ütött. Tószegi csandór ez. őrmester támadója ellen kardot használt és azt súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítette.

Gyászhir. Egy érdemes bajtársunk, Lukáts Tivadar törzsořmester, székesfehérvári segédtiszti segédmunkás, gyászlapon tudatja velünk, hogy fia, Lukáts Béla, a m. kir. 17. honvéd gyalogezred szakaszvezetője, folyó évi május hó 10-én, a galicziai Kralikov község mellett vívott ütközetben, orosz golyótól fejen találva, királyaért és hazájáért, hősi halált halt. Hült teteme Kralikov község temetőjében, több bajtársával együtt, közös sírba helyeztetett.

Kérelem. Blaskovics József, a szilágymegyei Kémeron állomásozó csandór kéri Batta János lovasesandórt, a ki 1914. évi május hó 15-től július hó 25-ig a budapesti próbacsendőri tanfolyamon volt, hogy czimét vele egy fontos ügyből kifolyólag mielőbb közölje.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényes-égénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emnélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Hírszerző, Igen, ha egyéb akadály nem forog fenn.

P. 1887. 1. Felszerelési anyagraktár. 2. Nem tudunk róla semmit.

Figyelem. Nyugdíjat kap.

Bereczky. Nem.

Nagykita. Nem fog megártani, ha szentélyosan végzik.

Exprés. 1. Attól függ, hogy ki kéri — s 2. hogy ki akarja elhinni. 3. Még nincs eldöntve. 4. Nem tudunk róla.

Érdeklődő. Forduljanak a szárnyparancsnoksághoz.

Sz. csandór. Rangszertől sorrendben irandók.

Várerdő 41. A f. évi február hó elején kifüggesztett 2000. sz. 18. sz. Hirdetmény szerint a f. évi április hó 6-tól május hó 4-ig megtartott népfőlkedő bemutató szemlén kellett volna megjelenie. Jó lesz, ha utóbejelentési szemlére való elővetetés végett a községi előjárásúgnál jelentkezik. Mint volt csandórt, csandórségi szolgálattal fogják alkalmazni.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május hó 21-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott:

a m. kir. csendőrség állományában:

főhadnagygyá:

1915 márczius hó 1-ével:

1915 márczius hó 1-ei ranggal:

hertelendi és vindornyalaki Hertelendy Ignác hadnagyot (85 rangszám) a VI. számú csendőrkerület állományában.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május hó 14-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: csikszentimrei Csató Ferenc ezredesnek, a kolozsvári I. számú csendőrkerület parancsnokának, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerület parancsnokául: Székesfehérvárra és

Szabó Árpád ezredesnek, a debreczeni VIII. számú csendőrkerület parancsnokának, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerület parancsnokául: Kolozsvárra való áthelyezését legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Dicsőró elismerésben részesítette:

a hadsereg főparancsnokság:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül:

Berényi Béla csendőrfőhadnagyot,

Várakozási illetékekkel szabadságoltatik:

Wachsmann Vilmos, VII. számú csendőrkerületbeli százados, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „jelenleg szolgálatképtelen” 1915. évi június hó 1-től számítható hat óra.

Választott lakhely: Budapest.

Adományoztatott:

a hadsereg főparancsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül:

az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Rogezan Cyrill és
Teleki Ferencz, őrsvezető cz. őrmesternek, valamint
Matus Gyula, V. számú csendőrkerületbeli csendőrnek, továbbá

Metzner Károly járásőrmesternek és
Salzer Sándor őrsvezető cz. őrmesternek;

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Benedek Mihály csendőrnek és
Erőss Károly próbacsendőrnek, továbbá
Óvári Lajos őrsvezető cz. őrmesternek;

a bronz vitézségi érem:

Dedics János, VI. csendőrkerületbeli csendőrnek.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Papp Antal őrsvezető cz. őrmester és Angel Mózes csendőr, az 1914. évben elrendelt mozgósítás alkalmával, az állami és közbiztonsági szempontból felette fontos kishársi határszéli őrsön, egyrészt a határvédelmi intézkedések pontos végrehajtása és az ott előfordult események alapos megfigyelése, másrészt az említett őrskörletben elharapódzott kémkedés megakadályozása és az átvonuló csapatok elhelyezése és élelmezésének biztosítása körül kifejtett igen buzgó és eredményes közreműködésükért;

Kiss László őrsvezető cz. őrmester, 1914. évben a jelentkezők gyűjtése körül fáradhatlan tevékenysége által kifejtett eredményes működéséért;

Gyenes Gábor, Horváth Péter és Mezei Mihály csendőrök a III. és Neágu Demeter, VI. számú csendőrkerületbeli csendőr, az 1914/15. évben a volóczi határszéli őrsön, az ellenségnek (orosznak) az őrskörletbe való bevonulása és kiszorításánál, a katonai érdekek támogatása, valamint a határvédelemben a csapatok kulauzálása, beszállásolása és az orosz betöréskor a fosztogatók kinyomozása körül kifejtett buzgó és odaadó eredményes közreműködésükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Csöke Pál és Berta Miklós, III. számú csendőrkerületbeli csendőrök, az 1914. évben elrendelt mozgósítás alkalmával, az állami és közbiztonsági szempontból fontos lubotényi, illetőleg kishársi határszéli őrsön, a határvédelmi intézkedések pontos végrehajtása és az

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett halmozott elintézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem költi, 6 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkedések és chequék beszedéséért elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk é tékpapírokat, idegen pénzeket.

ott előfordult események beható megfigyelése, valamint az ezen örskörleiben elbarapódzott kémkedés meggátolása és az átvonuló csapatok elhelyezése és élelmezésének biztosítása körül járőrvezetőjünknek buzgó és odaadó támogatásáért;

Karuzagi Károly őrsvezető cz. őrmester, 1914. évben a jelentkezők gyűjtése körül kifejtett eredményes működéséért.

Előléptettek:

Őrmesterré:

1915 május hó 1-ével:

a cs. és kir. 3. hadsereg hadtáp-parancsnokság által:

Kerek Simon, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

a cs. és kir. 6. hadsereg hadtáp-parancsnokság által:

Doba Mihály I., Pásztor János és Hübel Mátyás, IV. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek;

a cs. és kir. Balkán-haderők parancsnoksága által:

Móra Mátyás, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

a cs. és kir. Pflanzler hadsergescsoport hadtáp-parancsnokság által:

Wéser Adolf, IV. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

1915 május hó 5-ével:

a cs. és kir. Balkán-haderők parancsnoksága által:

Földvári Hirotns, I. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

Őrsvezető cz. őrmesterré:

1915 márczius hó 15-ével:

a cs. és kir. Kövess hadsereg csoportparancsnokság által:

Kiss István, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester;

1915 május hó 1-ével:

a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Máté Lajos és Márton Ernő csendőr cz. őrmesterek;

a cs. és kir. 3. hadsereg hadtáp-parancsnokság által:

Werli Márton, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Armos Dániel csendőr cz. őrmester.

Szolgálati jellel ellátott:

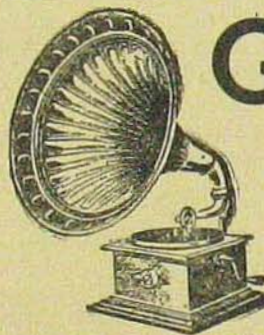
Horváth Sándor II., VI. számú csendőrkerületbeli csendőr 1914. évi február hó 26-ával a III. oszt. legénysegégi katonai szolgálati jellel látatott el.

Járőrvezetői jelvényekkel ellátottak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Oláh Sándor I., Cziczó István és Olasin László csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesített:

Janzsó Gyula, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester, a szolgálati lova utáni illetékes két darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban.

Csoda
Gramofon

óriási és nagy, erős, tiszta hangú beszélőgép 25 K. Legszébb lemezek nagyok és duplák. Fedák Sári, Király, Rózsa, Fráter, Göndör, Solti, Steinhart énekel — 60, 2—, 2-30 kor.

Árjegyzék összes hangszerekből ingyen

MOGYOROSSY GYULA

kir. szab. hangszergyár,
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postleton, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélkül beszélőgépek, lemezek és varrógépek órlási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyűk

Kardbojt

Celluloid kézelő és nyakravaló

Czipókrém

Fegyversír

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt

stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

**Mindennemű felszerelési tárgyakkal
dus raktára olcsó árakkal.**

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a Csendőrségi Lexikon 5 koronás árát 4 koronára szállítottuk le, kedvezményes árban még csak néhány példány van belőle raktárunkon, amiért is kérjük arra vonatkozó rendelését.